

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy– Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Marczak – Główny Specjalista-Referendarz Sądowy, Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego, tel. 22 521 27 41, e-mail: anna.marczak@ms.gov.pl	Data sporządzenia 04.08.2021 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

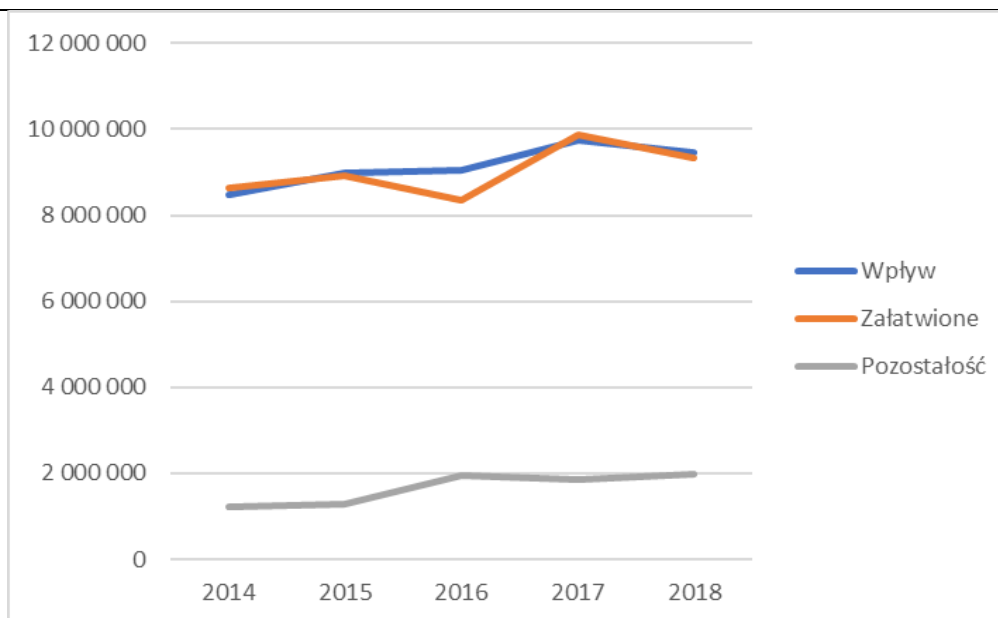
1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane zmiany mają na celu przyspieszenie postępowania, ułatwienie stronom i pełnomocnikom kontaktu z sądem i wypełnienie luk w obowiązującym prawie. W latach 2014 - 2018 wzrosła liczba wpływających do sądów spraw cywilnych, co spowodowało ich większe obciążenie pracą.

Tab. 1 Ewidencja spraw cywilnych według instancyjności w latach 2014-2018

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem					
Wpływ	8 460 422	8 971 895	9 042 666	9 757 085	9 442 891
Załatwienie	8 621 741	8 925 405	8 356 361	9 857 730	9 339 572
Pozostałość	1 230 447	1 276 894	1 963 201	1 862 569	1 965 893
Wsk. opanowania spraw	101,91	99,48	92,41	101,03	98,91
sądy apelacyjne (II instancja)					
Wpływ	41 183	43 681	44 166	46 061	43 221
Załatwienie	38 971	41 287	42 190	44 371	43 871
Pozostałość	9 395	11 787	13 763	15 452	14 802
Wsk. opanowania spraw	94,63	94,52	95,53	96,33	101,50
sądy okręgowe					
Wpływ	329 009	331 320	349 788	350 215	350 614
Załatwienie	322 668	333 660	341 591	339 473	331 793
Pozostałość	130 747	128 347	136 545	147 291	166 112
Wsk. opanowania spraw	98,07	100,71	97,66	96,93	94,63
sądy okręgowe (I instancja)					
Wpływ	192 899	186 864	203 898	205 074	207 164
Załatwienie	188 667	190 279	199 453	198 023	195 112
Pozostałość	104 713	101 238	105 684	112 738	124 790
Wsk. opanowania spraw	97,81	101,83	97,82	96,56	94,18
sądy okręgowe (II instancja)					
Wpływ	136 110	144 456	145 890	145 141	143 450
Załatwienie	134 001	143 381	142 138	141 450	136 681
Pozostałość	26 034	27 109	30 861	34 553	41 322
Wsk. opanowania spraw	98,45	99,26	97,43	97,46	95,28
sądy rejonowe (I instancja)					
Wpływ	8 090 230	8 596 984	8 648 712	9 360 809	9 049 056
Załatwienie	8 260 102	8 550 458	7 972 580	9 473 886	8 963 908
Pozostałość	1 090 305	1 136 760	1 812 893	1 699 826	1 784 979
Wsk. opanowania spraw	102,10	99,46	92,18	101,21	99,06

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

Wydłużył się także czas postępowania w sądach:

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Średni czas trwania postępowania sądowego (w mies.)	4,6	4,2	4,7	5,5	5,4

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości

Wymaga to uproszczenia obowiązujących procedur w celu zmniejszenia obciążenia sądów pracą i skrócenia czasu trwania postępowań.

1. Zwiększenia wymaga zakres ochrony praw konsumentów. Konsumenti nie mogą obecnie wytoczyć powództwa w sprawie o zawarcie umowy, ustalenie jej treści, o zmianę umowy oraz o ustalenie istnienia umowy, o jej wykonanie, rozwiązanie lub unieważnienie, a także o odszkodowanie z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przed sądem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Prowadzenie sprawy przed odległym sądem wiąże się z kosztami, co może zniechęcać konsumenta do wytoczenia powództwa. Ogranicza to więc jego prawo do sądu. Konsumenti nie mogą także obecnie wnosić spraw do sądu na podstawie przepisów o postępowaniu z udziałem konsumentów, jeśli przedsiębiorca zaprzestał działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy często wnoszą powództwo lub odpowiadają na pozew bez przedstawienia wszystkich twierdzeń i dowodów lub po długim czasie, co niepotrzebnie wydłuża postępowanie i osłabia pozycję konsumenta. Przedsiębiorcy też często nie chcą ugodowo zakończyć sporu jeszcze przed wytoczeniem powództwa.
2. Zgodnie z art. 156¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego¹ (dalej: kpc) na posiedzeniu przewodniczący może pouczyć strony o prawdopodobnym wyniku sprawy w świetle zgłoszonych do tej chwili twierdzeń i dowodów. Strony często interpretują to pouczenie jako przejaw stronniczości sędziego, gdy tymczasem ma ono chronić strony procesu przed zaskakującym dla nich rozstrzygnięciem. Nie jest jasne także co „pouczenie strony o prawdopodobnym wyniku sprawy” dokładnie oznacza i jakie działania może podjąć sąd.
3. Obecnie dopuszczalne jest złożenie wniosku o wyłączenie sędziego, który nie jest członkiem składu orzekającego. Prowadzi to do sytuacji, że wyłączeni na wniosek strony w danej sprawie zostają wszyscy sędziowie danego wydziału, a nawet całego sądu. Uniemożliwia to dalsze prowadzenie sprawy przez dany sąd i prowadzi do przedłużenia postępowania.
4. Zgodnie z art. 89 § 1 kpc adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Jednocześnie zgodnie z art. 129 § 1 kpc strona może złożyć kopię każdego dokumentu zamiast oryginału, jeśli kopia została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 89 § 1 kpc stanowi więc superfluum.
5. Zgodnie z art. 98 § 1¹ kpc od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki. Ustawa nie wskazuje jednak czy powinno to zostać wyrzeczone w sentencji orzeczenia. W efekcie strona niemająca profesjonalnego pełnomocnika może nie wiedzieć o odsetkach.
6. Zgodnie z art. 98 § 2 kpc suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać

¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.

wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego. Jednak w sprawach o niskiej wartości sporu koszty przejazdów i utraconego zarobku są często dużo wyższe od urzędowych stawek wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych.

7. Art. 98¹ § 1 kpc określa wysokość wynagrodzenia mediatora, ale nie wskazuje limitu zwrotu kosztów mediacji dla stron postępowania. Kpc nie wskazuje też kto ma zwrócić mediatorowi poniesione koszty w zakresie nieuiszczonym przez strony.
8. Zgodnie z art. 320 kpc sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Nie odnosi się to jednak do zasądzonych kosztów procesu, które w niektórych sprawach mogą zbyt wysokie dla strony do spłacenia bez rozłożenia na raty.
9. Postęp technologiczny w ostatnich latach umożliwia pełnomocnikom i stronom kontakt zdalny z sądem. Brakuje jednak podstawy prawnej do wykorzystania technologii teleinformatycznych do kontaktu sądu ze stronami i pełnomocnikami. Również wysłuchanie stron po postępowaniu dowodowym powinno być przeprowadzone na piśmie lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
10. Zmiana i uszczegółowienie przepisów kpc dotyczących doręczeń pism sądowych. Z punktu widzenia ułatwienia obywatelom dostępu do wymiaru sprawiedliwości proponuje się wprowadzenie rozwiązań umożliwiających odbiór korespondencji sądowej w oparciu o pełnomocnictwo notarialne, czego dotychczasowe przepisy nie przewidują. Ponadto z uwagi na zasady prawidłowej legislacji i dla pełnej jasności regulacji przepisy kpc dotyczące pełnomocnictwa do doręczeń wymagają ujednolicenia i doprecyzowania. Przede wszystkim wymaga wskazania, iż pełnomocnictwo do odbioru pism sądowych, czyli faktycznie pełnomocnictwo do doręczeń, może być jednym z pełnomocnictw do niektórych tylko czynności procesowych w postępowaniu cywilnym. Z tych samych względów celowym jest uzupełnienie przepisu art. 135 § 2 k.p.c. Dla pełnej jasności regulacji niezbędnym jest wyraźne wskazanie obowiązku dwukrotnego zawiadamiania adresata o złożeniu w placówce pocztowej skierowanej do niego przesyłki sądowej, w przypadku dokonywania doręczenia na adres skrytki pocztowej, tak jak ma to miejsce w przypadku dokonywania doręczenia na adres zamieszkania.
11. Zgodnie z art. 133 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 – Kodeks postępowania karnego² w razie bezskutecznego upływu terminu na odbiór pisma (7 dni), należy czynność zawiadomienia powtórzyć jeden raz. W razie dokonania tych czynności pismo uznaje się za doręczone. Podobne rozwiązanie przewiduje art. 46 § 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Nie ma jednak analogicznego rozwiązania w kpc. W obecnym stanie prawnym niemożliwe jest także pozostawianie w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia korespondencji kierowanej do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które zaniechały ujawnienia w CEIDG zmiany adresu do doręczeń. Problem stanowi także doręczanie awizowanej przesyłki za pośrednictwem komornika osobom, które nie odebrały jej samodzielnie. Intencją ustawodawcy przy wprowadzeniu tego rozwiązania było umożliwienie doręczenia przesyłki osobom, których adres znany sądowi może być nieaktualny. Tymczasem obecnie stosuje się to rozwiązanie także w sprawach osób prawnych, których aktualny adres jest dostępny w publicznych rejestrach oraz osób fizycznych, których adres jest sądowi znany z innych spraw. Także komornik może znać aktualny adres osoby z innych spraw i próba doręczenia na adres, pod którym z góry wiadomo, że danej osoby nie ma, stanowi niepotrzebny nakład pracy. Również katalog spraw, w których powód może uchylić się od doręczenia pisma za pośrednictwem komornika, został ukształtowany nazbyt szeroko. Istnieją także wątpliwości co do tego jak sąd powinien postępować, gdy powód wykaże, że podany w pozwie adres jest aktualnym adresem zamieszkania pozwanego albo gdy komornik nie zdoła ustalić adresu zamieszkania pozwanego. Kpc nie przewiduje także sytuacji, gdy powód ma miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą i nie jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wykonującego zawód w Polsce. Jednocześnie stosowanie zasad dotyczących doręczeń, określonych w art. 139¹ kpc często wpływa hamująco na przebieg postępowań.
12. W praktyce orzeczniczej dochodzi do sytuacji, gdy strona nie chce, by rozprawa była przeprowadzona na posiedzeniu niejawnym, ale składa wniosek o ten sposób przeprowadzenia rozprawy, gdyż przewiduje niekorzystne konsekwencje swojej nieobecności na rozprawie. W praktyce na posiedzeniu niejawnym może być również przeprowadzone wydanie orzeczenia, ale brakuje przepisów na to pozwalających.
13. Zgodnie z art. 181 § 1 ust. 2 kpc sąd postanowi podjąć postępowanie na wniosek którejkolwiek ze stron w wypadku zawieszenia na wniosek obu stron albo wskutek niestawiennictwa - nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od zawieszenia. Jednocześnie zgodnie z art. 182 § 1 ust. 1 kpc Sąd umarza postępowanie zawieszone jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania. W efekcie strony mają jeden dzień na złożenie wniosku.
14. Zarzuty potrącenia na podstawie art. 203¹ kpc w niektórych sprawach są zgłaszane jedynie w celu wydłużenia postępowania, gdy nie odpowiadają im realne uprawnienia na gruncie prawa cywilnego.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.

15. Zgodnie z art. 205¹ kpc przewodniczący zarządza doręczenie pozwu pozwanemu i wzywa go do złożenia odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie nie krótszym niż dwa tygodnie. O zarządzeniu doręczenia pozwu zawiadamia się powoda. Powód może jednak dowiedzieć się o tym z sekretariatu sądu, więc wysyłanie zawiadomienia o doręczeniu pozwu jest czynnością zbędną.
16. W art. 205² kpc nie rozróżniono pouczeń udzielanych stronom na pierwszym etapie postępowania od pouczeń, które wymagane są w razie skierowania sprawy na posiedzenie przygotowawcze.
17. Zgodnie z art. 148¹ § 3 kpc rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. Prowadzi to do niepotrzebnego wydłużenia sprawy, jeśli strony przedstawiły już wyczerpująco swoje stanowisko sądowi w czasie posiedzenia przygotowawczego.
18. W art. 205⁵ § 5 kpc zawarto sformułowanie „zachowanie szczegółowych przepisów postępowania nie jest konieczne”. Jest ono niejednoznaczne, gdyż zgodnie z przepisami o posiedzeniu przygotowawczym odformalizowany charakter ma mieć jedynie przebieg posiedzenia.
19. Zgodnie z art. 205⁵ § 3 do udziału w posiedzeniu przygotowawczym są obowiązani strony i ich pełnomocnicy. Tymczasem jednostki organizacyjne Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne, organy emerytalne lub rentowe, banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe, zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji, fundusze inwestycyjne lub domy maklerskie rzadko występują przed sądem przez swoje organy.
20. Również art. 205⁵ § 5 zawiera nieścisłości. Po pierwsze zdanie trzecie stwierdza „Przepisu tego nie stosuje się w przypadku kolejnego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa”, podczas gdy zgodnie ze zdaniem pierwszym „Jeżeli powód bez usprawiedliwienia nie stawia się na posiedzenie przygotowawcze, sąd umarza postępowanie”, co oznacza, że kolejne niestawiennictwo nie może mieć miejsca. Po drugie rozwiązanie, w którym sąd we wskazanych warunkach z własnej inicjatywy i bez wpływu żadnego środka zaskarżenia uchyla postanowienie kończące postępowanie w sprawie jest obce polskiej procedurze cywilnej.
21. Plan rozprawy powinien określać porządek przeprowadzanych na rozprawie dowodów, podczas gdy obecnie zawiera jedynie rozstrzygnięcia co do wniosków dowodowych stron, zastępując w tym zakresie postanowienie dowodowe. Przy sporządzaniu planu dochodzi do sytuacji, gdy jedna ze stron odmawia udziału w sporządzeniu projektu planu rozprawy, lub istnieje między stronami spór co do treści projektu. Wątpliwości budzi także art. 205¹¹ kpc pod względem trybu i zakresu modyfikacji planu podziału.
22. W art. 205¹² § 1 kpc brakuje zastrzeżenia, że strony mogą przytaczać twierdzenia i dowody tylko wtedy, jeżeli krótszy termin nie został zastrzeżony przez przewodniczącego.
23. Często spotykaną praktyką przy powoływaniu biegłych przez sąd jest, że są nie wskazuje jego osoby, robiąc to dopiero później na podstawie listy biegłych. Wynika to z tego, że wielu biegłych dopiero po zapoznaniu się z aktami podejmuje się sporządzenia opinii. Praktyka ta jednak nie jest uregulowana w przepisach. Zgodnie z art. 288 § 3 kpc jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna, o przyznaniu wynagrodzenia i zwrotu wydatków rozstrzyga się po jej uzupełnieniu lub wyjaśnieniu. Nie wiadomo jednak kto ma decydować o tym, czy opinia jest niepełna lub niejasna i czy samo złożenie przez stronę pytań do opinii świadczy o jej niepełności lub niejasności. Zwłoka w wypłacie wynagrodzenia zniechęca biegłych do współpracy z sądami.
24. W sytuacjach gdy strona jest zwolniona od kosztów sądowych jest prawdopodobne, że wniosek o sporządzenie uzasadnienia zostanie złożony, gdyż nie podlega on opłacie. Natomiast gdy strona jest zwolniona z kosztów jedynie częściowo, konieczne może być rozpoznanie wniosku o zwolnienie od opłaty od wniosku o sporządzenie uzasadnienia, co wydłuży postępowanie.
25. Zgodnie z art. 257 § 5 kpc wydając postanowienie, nawet niepodlegające zaskarżeniu, sąd może przy nim zwięźle wskazać zasadnicze powody rozstrzygnięcia, jeżeli mając na względzie okoliczności sprawy uzna, że pozwoli to na usprawnienie postępowania. Przepis ten jest często niewłaściwie interpretowany, przez co strony nie wiedzą o swoich obowiązkach złożenia wniosku o uzasadnienie.
26. Wzmocnienia wymaga również konstytucyjna zasada rozpoznania sprawy przez właściwy sąd, gdyż strony często są przekonane, że sąd wyższej instancji jest lepszy od sądu niższej instancji, a skład trzech sędziów jest lepszy od składu jednego sędziego i w związku z tym kierują się do niewłaściwych sądów.
27. Zgodnie z art. 386 § 5 kpc w przypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sąd rozpoznaje ją w tym samym składzie, chyba że nie jest to możliwe lub powodowałoby nadmierną zwłokę w postępowaniu. Jednak „skład” oznacza jedynie skład ilościowy, a nie osobowy, więc przepis w obecnej formie jest sprzeczny z intencją ustawodawcy.
28. Zgodnie z art. 387 § 1 kpc sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie, niezależnie od tego czy jest ono zaskarżalne czy nie. W tym drugim przypadku

sporządzanie uzasadnienia z urzędu wydaje się być niecelowe, gdyż postanowienie i tak nie podlega zaskarżeniu. Jednocześnie konieczność sporządzenia uzasadnienia z urzędu obciąża sąd pracą i spowalnia toczące się postępowania.

29. Sprostowanie i wykładnia orzeczenia mają wpływ na interpretację sentencji przez strony, w związku z czym zażalenie na nie powinno być kierowane do sądu wyższej instancji.
30. Istnieją wątpliwości czy zażalenia nie przewidziane w art. 394 i 394^{1a} kpc powinny być rozpatrywane przez sąd tej samej czy wyższej instancji. Nie wiadomo także jak sąd powinien postępować w razie zażalenia na określony rodzaj czynności sądu, choć ustawa nie przewiduje zażalenia na ten rodzaj czynności. Wątpliwości te powinny być wyjaśnione w ustawie.
31. Ustalenie sytuacji etatowej w danym sądzie, w tym nieobecności sędziów nie ma związku z przedmiotem postępowania, w związku z czym nie powinno być nadzorowane przez sąd wyższej instancji. Powinien on skupiać się wyłącznie na okolicznościach sprawy.
32. Sądy drugiej instancji często mają problem z oceną prawidłowości rozstrzygnięcia w sprawach rozpoznawanych przez referendarza, których przedmiotem są koszty sądowe, koszty procesu, odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, ponieważ w sprawach tych nie ma obowiązku złożenia wniosku o uzasadnienie przed złożeniem skargi. Poza tym skargi o wznowienie postępowania często są wnoszone przez tą samą stronę na tych samych podstawach.
33. W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dochodzi do naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua*, jeśli pozwanym jest sąd, występujący w takim wypadku zarówno w roli sędziego jak i strony.
34. W postępowaniu uproszczonym istotne jest szybkie rozwiązanie sporu, czemu najlepiej służy posiedzenie niejawne. Obecnie jednak często trudno je zastosować ze względu na brak woli stron.
35. Zgodnie z art. 505⁸ § 4 kpc w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza tysiąca złotych, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Próg tysiąca złotych jest jednak zbyt niski, gdyż sporządzanie rozległych uzasadnień niepotrzebnie obciąża sąd pracą.
36. Zgodnie z art. 505¹⁰ kpc sąd rozpoznaje apelację w składzie jednego sędziego. Powinien mieć taką możliwość także w sprawach rozpoznania zażalenia na postanowienia wydane przez sąd pierwszej instancji.
37. Zgodnie z art. 509¹ § 2 kpc czynności w postępowaniach dotyczących rejestrów i ewidencji prowadzonych przez sądy może wykonywać referendarz sądowy. Nie jest jednak jasne czy czynności należące do postępowań o charakterze pomocniczym lub nadzorczym mieszczą się w zakresie kompetencji referendarzy sądowych. Jednocześnie w postępowaniach nieprocesowych określonych w § 1-4 tego przepisu orzeczenia referendarza co do istoty sprawy powinny podlegać kontroli sądu.
38. Na podstawie art. 569 § 1 kpc właściwy wyłącznie jest sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, a w braku miejsca zamieszkania - sąd opiekuńczy miejsca jej pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy - właściwy jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Powoduje to nadmierne obciążenie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy, do którego w 2018 r. wpłynęło 387 307 spraw, w tym 372 592 spraw cywilnych – najwięcej spośród wszystkich sądów w Polsce. Jednocześnie aktywność życiowa tych osób często nadal koncentruje się w miejscowościach, z których pochodzą.
39. Ważną rolę dla uczestników postępowania cywilnego odgrywa instytucja zabezpieczenia. Ustawa jednak nie przewiduje możliwości zażalenia postanowienia sądu w przedmiocie zabezpieczenia do sądu wyższej instancji.
40. Na podstawie art. 766¹ § 1 kpc postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia z urzędu, gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Ustawa jednak nie wskazuje czy sąd z urzędu również doręcza uzasadnienie stronie czy też strona musi złożyć wniosek o doręczenie.
41. Obecne przepisy nie wskazują także, że sąd orzekający o rozpoznaniu tzw. zażalenia poziomego jest sądem drugiej instancji, w wyniku czego nie wiadomo jak należy postępować gdy w sądzie pierwszej instancji nie można sformować składu orzekającego rozpoznającego zażalenie.
42. Zgodnie z art. 770 § 3 kpc jeżeli w sprawie zachodzi konieczność sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, komornik ustala koszty egzekucji przed przystąpieniem do sporządzenia planu podziału. Postanowienie w przedmiocie kosztów egzekucji jest wydawane łącznie we wszystkich sprawach, których dotyczy plan podziału. Wykładnia celowościowa i systemowa wskazuje, że przepis ten nie odnosi się do planów podziału, do których zastosowanie ma art. 1029 k.p.c., jednak ustawa nie stwierdza tego wprost, co rodzi wątpliwości interpretacyjne.
43. W przypadku odsetek, co do których obowiązuje termin przedawnienia określony w art. 125 kpc sąd ma trudności z ustaleniem przedawnienia odsetek i koncentruje się na nich, a nie na istocie sprawy. Dochodzenie należności,

które są bez żadnych wątpliwości przedawnione prowadzi do niepotrzebnych postępowań obciążających sądy.

44. W art. 801 § 2 kpc określone są w formie alternatywy przesłanki dotyczące zobowiązania wierzyciela do uzasadnienia złożonego wniosku. § 3 z kolei nie zawiera analogicznych rozwiązań, co jest niekonsekwentne ze strony ustawodawcy.
45. Komornik często zmuszany jest do ustaleń materialnoprawnych, które często są bardzo złożone w dynamicznym i międzynarodowym obrocie prawnym, jaki obecnie istnieje. W toku postępowań egzekucyjnych dochodzi też do wielu nieprawidłowości, na przykład gdy członkowie organu reprezentującego podmiot składają rezygnację lub zostają odwołani, co prowadzi do paraliżu egzekucji. Sąd może ustanowić kuratora, lecz wiąże się to z kosztami i zajmuje czas. Jednocześnie, gdy kurator zostanie już powołany, spółka ponownie powołuje władze i nie ma dalszej podstawy do działania kuratora.
46. Wzajemne relacje przepisów o zawieszeniu i umorzeniu postępowania budzą szereg wątpliwości w praktyce orzeczniczej, zwłaszcza w postępowaniach egzekucyjnych, gdzie wierzyciel ma rolę gospodarza postępowania, a brzmienie art. 820 zdanie pierwsze k.p.c. jest stanowcze. Trudno ustalić czy czynności dyspozytywne wierzyciela mogą naruszać przepisy bezwzględnie obowiązujące.
47. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego³ wynika, iż wierzyciel, który przyłączył się do postępowania egzekucyjnego, może powołać się wobec osoby trzeciej na skutki zajęcia nieruchomości tylko wtedy, gdy dokonano w księdze wieczystej wpisu o przyłączeniu lub złożono wniosek do zbioru dokumentów, chyba że osoba trzecia wiedziała o przyłączeniu. Zmniejsza to szanse wierzycieli na zaspokojenie wierzytelności i naraża ich na koszty, gdyż zmusza ich do występowania z powództwem ze skargi pauliańskiej. Często wierzyciele dłużnika, który nabył nieruchomość od dłużnika egzekwowanego chcą dołączyć do egzekucji, jednak ustawa nie wyjaśnia jak takie sprawy powinny być rozwiązywane w praktyce.
48. Art. 1025 § 1 pkt 3 kpc mówi o należności za pracę za okres 3 miesięcy do wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Tymczasem w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁴ wykorzystywane jest pojęcie „minimalne wynagrodzenie za pracę”. Należy usunąć te rozbieżności w terminologii.
49. Zgodnie z art. 1165 § 1 kpc w razie wniesienia do sądu sprawy dotyczącej sporu objętego zapisem na sąd polubowny, sąd odrzuca pozew lub wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, jeżeli pozwany albo uczestnik postępowania nieprocesowego podniósł zarzut zapisu na sąd polubowny przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Jednocześnie sprawa, która zakończyła się umorzeniem postępowania na skutek poddania sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego nie powinna być przedmiotem ponownej oceny sądu powszechnego i jego rozstrzygnięcia.
50. Art. 57b § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych⁵ stanowi, iż ocena kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko sędziego sądu powszechnego, sędziego sądu administracyjnego oraz sędziego sądu wojskowego obejmuje badanie poziomu merytorycznego orzecznictwa. Wątpliwości interpretacyjne może budzić wyrażenie „poziom merytoryczny orzecznictwa”, co może prowadzić do rozbieżności w ocenach.
51. Utworzenie wyspecjalizowanych sądów, które będą rozpoznawały sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego. Nowelizacja u.s.p. związana jest z przewidywanym kolejnym etapem informatyzacji postępowania cywilnego. Planowane jest bowiem wdrożenie finansowanego ze środków Unii Europejskiej⁶ projektu eCODEX PLUS, w którym Rzeczpospolita Polska bierze udział. Projekt ten ma na celu usprawnienie transgranicznego wymiaru sprawiedliwości w państwach Unii Europejskiej poprzez wdrożenie rozwiązań informatycznych umożliwiających wnoszenie pism procesowych drogą elektroniczną oraz dokonywanie elektronicznych czynności sądowych w europejskich postępowaniach transgranicznych, za pośrednictwem funkcjonującego już portalu e-sprawiedliwość. Zasadnicze wdrożenie systemu możliwe jest w ramach istniejących uregulowań prawnych oraz wypróbowanych rozwiązań informatycznych, ale ze względów praktycznych oraz ekonomicznych zasadne jest utworzenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego, co ma umożliwić projektowana zmiana.
52. Obecne brzmienie art. 57b § 6 u.s.p. odwołuje się do art. 65 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, 2103 i 2261, z 2017 r. poz. 38 i 1452 oraz z 2018 r. poz. 3), który został uchylony mocą art. 135 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825).

³ Uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 6 listopada 2007 r., III CZP 93/07

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 2177

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 365, poz. 875

⁶ Projekt finansowany w ramach programu Connecting Europe Facility (CEF) - Telecommunications Sector

53. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁷ (dalej: uksc) pozwala na złożenie wniosku o zwolnienie z kosztów sądowych. W praktyce strona, której wniosek został oddalony, często składa go ponownie, co niepotrzebnie obciąża sąd pracą i wydłuża postępowanie. Art. 107 § 2 uksc stanowi, iż ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, podlega odrzuceniu. Jednocześnie zgodnie z art. 117² § 2 kpc ponowny wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego jest niedopuszczalny i pozostawia się go w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności. Uregulowanie tej samej instytucji w dwóch różnych przepisach jest zbędne.
54. Art. 166 ust 4 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych⁸ (dalej: uks) reguluje instytucję wytyku mającą na celu dyscyplinowanie komornika, zapobieżenie powtórzenia uchybień w przyszłości, wymuszenie na komorniku ścisłego przestrzegania określonych przepisów prawa. Ustawa nie przewiduje jednak doręczenia odpisu postanowienia komornikowi, przez co zastosowanie instytucji wytyku mija się z celem jakim jest poprawa działalności komornika.
55. Aktualizacja terminologii stosowanej w przepisach ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204) zwanej dalej u.k.w.h. Obecnie ustawa posługuje się nieaktualnym pojęciem „organu administracji państwowej”. W obecnym stanie prawnym i w funkcjonującym na jego podstawie podziale kompetencji pomiędzy poszczególnymi organami administracji, przepis ten dotyczy zarówno organów administracji rządowej, jak i samorządowej. Ponadto zauważono, że w art. 8 u.k.w.h. występuje nieaktualne pojęcie kasacji, podczas gdy w obecnym stanie prawnym nadzwyczajnym środkiem odwoławczym od orzeczenia sądu II instancji jest skarga kasacyjna.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Projekt przewiduje podniesienie wartości przedmiotu sporu warunkującej właściwość rzeczową sądu okręgowego z 75 000 zł do 150 000 zł. Ma to na celu odciążenie sądów okręgowych i będzie miało zastosowanie tylko do spraw wpływających po dniu wejścia w życie ustawy.
2. Konsument będzie mógł wystąpić z powództwem na podstawie przepisów o postępowaniu z udziałem konsumentów także wobec przedsiębiorcy, który zaprzestał działalności gospodarczej. Przedsiębiorca będzie miał obowiązek przedstawienia wszystkich twierdzeń i dowodów w pozwie lub w odpowiedzi na pozew w terminie nie krótszym niż tydzień. Jeśli przedsiębiorca zaniecha próby ugodowego zakończenia sporu lub będzie w niej uczestniczył w złej wierze, sąd będzie mógł obciążyć go kosztami procesu, a nawet podwyższyć je maksymalnie dwukrotnie
3. Projektowany art. 49 § 2 kpc przewiduje, że pouczenie przewidziane w art. 156¹ kpc nie jest okolicznością uzasadniającą wykluczenie sędziego ze składu orzekającego. Pouczenie to będzie obejmowało w szczególności przedstawienie poglądu co do wykładni przepisów prawa mogących znaleźć zastosowanie w sprawie, faktów wymagających udowodnienia w świetle zgłoszonych twierdzeń, faktów, które na danym etapie sprawy mogą zostać uznane za bezsporne lub dostatecznie wykazane. Niemożliwe będzie także wykluczenie sędziego, który jeszcze nie jest członkiem składu orzekającego.
4. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej będą mogli sami uwierzytelniać odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie.
5. Projekt przewiduje zmianę art. 98 kpc, zgodnie z którym sąd będzie orzekał z urzędu o obowiązku zapłaty odsetek.
6. Na podstawie projektowanego art. 128¹ kpc pisma wnoszone przez stronę zastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego albo Prokuraturę Generalną Rzeczypospolitej Polskiej będą zawierać wyraźnie wyodrębnione wnioski, zarzuty lub twierdzenia oraz ich uzasadnienie, a sąd nie będzie podejmował żadnych działań w sprawie wniosków zawartych w uzasadnieniu.
7. Uchylony zostanie art. 130^{1a} § 4 kpc.
8. Zgodnie z dodanym art. 136 § 5, strona, będąca przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej, będzie miała obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie adresu do doręczeń.
9. Dodanie przepisu art. 139² kpc w brzmieniu: „jeżeli powód mieszka lub ma siedzibę za granicą i nie jest zastępowany przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego wykonującego zawód w Polsce, sąd z urzędu nakazuje doręczenie korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika”.
10. Mając na uwadze konieczność jasnego uregulowania pozycji pełnomocnika do doręczeń projektuje się zmiany przepisów art. 87 kpc, art. 88 i art. 133 § 3 zd. 1 kpc. Proponuje się też uzupełnienie przepisu art. 135 § 2 kpc

⁷ Dz.U. z 2019 poz. 785, 1043, 1469 i 1815

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 121

dotyczącego doręczeń na adres skrytki pocztowej o wyrażnie odwołanie do odpowiedniego stosowania regulacji art. 139 § 1 kpc przewidującej obowiązek dwukrotnego zawiadamiania adresata o złożeniu w placówce pocztowej skierowanej do niego przesyłki sądowej. Zgodnie z projektowanym art. 139 § 1 kpc w razie niezgłoszenia się przez adresata po odbiór pisma złożonego w placówce pocztowej operatora albo w urzędzie właściwej gminy, pismo będzie uważane za doręczone w siódmym dniu po dacie powtórnego umieszczenia zawiadomienia. Dodany zostanie także § 2¹ powyższego artykułu, zgodnie z którym korespondencja kierowana do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które nie ujawniły swojego adresu do doręczeń w CEIDG będzie mogła być pozostawiona w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

11. Na podstawie art. 139¹ kpc przesyłki awizowane, które nie zostały odebrane przez adresata będą doręczane przez komornika tylko osobom fizycznym, których korespondencja jest doręczana na adres zamieszkania. Sąd będzie mógł odstąpić od tej procedury, jeśli adres zamieszkania adresata nie budzi wątpliwości, na przykład jest znany sądowi z innych postępowań. Również komornik będzie miał możliwość wykorzystania z urzędu swojej wiedzy o adresie zamieszkania adresata z innych postępowań. Jeśli komornik ma informacje o adresie jeszcze przed próbą doręczenia, wnioskujący zapłaci mu 40 zł. Jeśli komornik zostanie pod wskazanym adresem innego niż adresat dorosłego domownika, wręczy mu pismo z wyjątkiem sytuacji, gdy musi być ono doręczone do rąk własnych. Jeśli powód wykaże, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie, nie będzie zobowiązany do doręczenia pisma za pośrednictwem komornika. Jeśli powód ma miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą i nie jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wykonującego zawód w Polsce, doręczenia za pośrednictwem komornika będzie mógł dokonać tylko sąd, a powód będzie zobowiązany uiścić zaliczkę na pokrycie kosztów.
12. Przesłanki uniemożliwiające rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym zostaną zmienione tak, by dotyczyły tylko sytuacji, gdy strona chce być wysłuchana.
13. Na podstawie projektowanego art. 181 § 1 pkt 3 kpc sąd postanowi podjąć zawieszone postępowanie na wniosek którejkolwiek ze stron gdy postępowanie zostało zawieszone wskutek niestawiennictwa stron.
14. W art. 183⁵ kpc § 2 zostanie wykreślone zdanie drugie oraz dodane § 3 i 4 regulujące tryb, w jakim mediator występuje do sądu o przyznanie wynagrodzenia i zwrotu wydatków.
15. Jeśli zarzut potrącenia ma na celu wyłącznie wydłużenie postępowania i nie odpowiadają mu realne roszczenia na gruncie prawa cywilnego, sąd będzie mógł go rozpoznać na późniejszym etapie postępowania.
16. Zmiana art. 205¹ § 1 kpc sprawi, że sąd nie będzie miał obowiązku zawiadamiania powoda o zarządzeniu doręczenia pozwu.
17. Nastąpi rozdzielenie pouczeń udzielanych stronom na pierwszym etapie postępowania od pouczeń, które wymagane są w razie skierowania sprawy na posiedzenie przygotowawcze. Doręczenie pouczeń będzie następowało wraz z doręczeniem pierwszego pisma procesowego w sprawie. Udzielanie pouczeń nie będzie konieczne, jeśli będzie wiadome, że strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, gdy stroną jest Skarb Państwa, państwowa lub samorządowa osoba prawna, organ emerytalno – rentowy, albo podmiot funkcjonujący na rynku finansowym.
18. Jeżeli w danej sprawie nie udało się rozwiązać sporu w sposób ugodowy, a zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy, będzie ona mogła być skierowana na posiedzenie niejawne.
19. W art. 205⁵ § 2 kpc zostanie doprecyzowane pojęcie „zachowanie szczegółowych przepisów postępowania nie jest konieczne”.
20. Postanowienia wydane na posiedzeniu przygotowawczym ogłaszane będą w obecności stron i nie będzie potrzeby stosowania do nich art. 357 k.p.c.
21. Jednostki organizacyjne Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne, organy emerytalne lub rentowe, banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe, zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji, fundusze inwestycyjne lub domy maklerskie nie będą musiały być reprezentowane przez swoje organy na posiedzeniu przygotowawczym, udział pełnomocnika w postępowaniu przygotowawczym będzie wystarczający.
22. Zgodnie z art. 205⁵ § 5 kpc postanowienie będzie zaskarżalne na zasadach ogólnych i będzie doręczane wraz z uzasadnieniem.
23. W art. 205⁹ § 2 zostanie wykreślony pkt 5. w wyniku czego plan rozprawy nie będzie musiał zawierać kolejności i terminu przeprowadzenia dowodów oraz roztrząsania wyników postępowania dowodowego. Rolą stron będzie jedynie opracowanie projektu planu rozprawy, który uzyska status planu rozprawy dopiero w momencie zatwierdzenia go przez sąd. Zatwierdzenie będzie miało charakter czynności orzeczniczej. Jeśli jedna ze stron odmówi udziału w sporządzeniu projektu planu rozprawy lub jeśli dojdzie do sporu między stronami co do treści projektu, sąd wyda postanowienie, które nie będzie zaskarżalne. Posiedzenie przygotowawcze będzie

wyznaczane tylko na zgodny wniosek stron. Decydujące znaczenie w kontekście zmiany planu rozprawy lub kolejnego posiedzenia przygotowawczego będzie miała treść zarządzeń przewodniczącego.

24. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 205¹² § 1 kpc strona będzie mogła przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej do chwili zatwierdzenia planu rozprawy. Twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy będą podlegały pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikała później.
25. Jeżeli jedynym powodem wyznaczenia terminu posiedzenia była konieczność zamknięcia rozprawy i wysłuchania stron, sąd będzie miał możliwość zamknięcia rozprawy na posiedzeniu niejawnym.
26. Dzięki zmianie art. 278 kpc przewodniczący sądu wyznaczy biegłego, jeśli nie został on wcześniej wskazany przez sąd. Natomiast na podstawie art. 280 kpc osoba dysponująca wiedzą specjalistyczną będzie mogła zapoznać się z aktami w niezbędnym zakresie jeszcze zanim zostanie wyznaczona na biegłego. Będzie to miało na celu ustalenie wysokości kosztów opinii lub terminu jej sporządzenia oraz usprawnienie postępowania. Sąd będzie decydował o opóźnieniu w wypłacie wynagrodzenia biegłemu, jeśli uzna, że jest ona niezrozumiała, wewnętrznie sprzeczna lub zawiera braki. Na postanowienie sądu nie będzie przysługiwało zażalenie.
27. W celu sprawniejszego rozpoznania sprawy będzie możliwe sporządzenie uzasadnienia postanowienia podlegającego zaskarżeniu wydanego na posiedzeniu niejawnym, nawet jeśli strona nie złoży o to wniosku.
28. Zgodnie ze zmienionym art. 357 kpc zwięzłe wskazanie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia będzie możliwe tylko w przypadku postanowień niezaskarżalnych. Pozwanemu nie będzie doręczane postanowienie o odrzuceniu pozwu lub umorzeniu postępowania wydanego przed wysłaniem mu odpisu pozwu, chyba że pozostawałoby to w sprzeczności z jego uzasadnionym interesem.
29. Sąd drugiej instancji będzie miał obowiązek sporządzenia uzasadnienia wyroku oraz postanowienia kończącego postępowanie w sprawie tylko wówczas, gdy są one zaskarżalne do Sądu Najwyższego. Rozpoznanie apelacji, która została złożona od wyroku oddalającego powództwo z przyczyny oczywistej bezzasadności będzie rozpoznawane w składzie jednego sędziego. Pisemne uzasadnienie albo transkrypcja wygłoszonego uzasadnienia będą sporządzane w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia orzeczenia.
30. Zgodnie z dodanym art. 394 § 4 kpc jeżeli przepis szczególny przewiduje, że stronie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu i nie określa przy tym, jaki sąd ma je rozpoznać, podlega ono rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji. Na postanowienia, których przedmiotem jest sprostowanie lub wykładania orzeczenia albo ich odmowa również będzie przysługiwało zażalenie do sądu drugiej instancji. Sąd drugiej instancji nie będzie badał na czym polega niemożność utworzenia składu do rozpoznania zażalenia w tym sądzie.
31. Strona nie będzie musiała składać wniosku o sporządzenie uzasadnienia w sprawach, których przedmiotem są koszty sądowe, koszty procesu, odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.
32. Na podstawie projektowanego przepisu 410¹ kpc niedopuszczalne będzie ponowne wniesienie skargi o wznowienie w tej samej sprawie przez tą samą stronę oraz oparcie na tych samych podstawach. Przesłanki te będą musiały być spełnione łącznie.
33. Art. 461 § 4 kpc przewiduje, że gdy pozwanym w sprawie z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest sąd, to przedstawia on akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym.
34. W art. 477⁹ dodany zostanie § 7, zgodnie z którym ubezpieczony, albo osoba odwołująca się od orzeczenia będzie mogła wnieść ponaglenie, jeśli organ rentowy albo wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, pomimo upływu terminu, nie przekazał odwołania wraz z aktami sprawy do sądu.
35. W wyniku zmian w art. 505² kpc w postępowaniach uproszczonych nie będzie miał zastosowania art. 148¹ § 3 kpc, zgodnie z którym rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. Natomiast w art. 505⁸ § 4 kpc próg dla roszczeń bagatelnych zostanie podniesiony z tysiąca do czterech tysięcy złotych.
36. Do kompetencji referendarzy sądowych będą należały czynności w innych postępowaniach prowadzonych przez sądy rejestrowe, zwane postępowaniami o charakterze pomocniczym lub nadzorczym. Referendarz nie będzie mógł jednak prowadzić rozprawy. Referendarz nie będzie mógł zastosować autokontroli w przypadku orzeczeń co do istoty sprawy w postępowaniach nieprocesowych.
37. W art. 569 § 1 kpc zostanie dodana przesłanka, zgodnie z którą w przypadku braku miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć będzie sąd opiekuńczy ostatniego miejsca jej pobytu.
38. Zażalenia na postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia będą rozpatrywane przez sąd wyższego szczebla.

39. Zgodnie z projektowanym art. 766¹ § 1 kpc sąd będzie z urzędu doręczał wraz z uzasadnieniem postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym.
40. Na podstawie projektowanego art. 767⁴ § 1¹ w przypadku gdy w sądzie pierwszej instancji nie jest możliwe uformowanie składu orzekającego, który rozpoznałby zażalenie art. 394^{1a} § 1 kpc nie będzie się stosować.
41. Art. 770 § 3 kpc nie będzie miał zastosowania do planów podziału, do których ma zastosowanie art. 1029 kpc
42. W wyniku zmian w art. 804 § 2 kpc komornicy nie będą angażowani bez potrzeby w badanie przedawnienia należności ubocznych. Nie będą też badać dokumentów, w których przeniesienie wierzytelności nie ma charakteru stanowczego albo nastąpiło na rzecz podmiotu mającego siedzibę za granicą.
43. Braki w składzie organów jednostki organizacyjnej nie będą podstawą do zawieszenia postępowania egzekucyjnego, jednak komornik wstrzyma się z dalszymi czynnościami jeżeli będzie tego wymagać ochrona interesów dłużnika. W postępowaniu egzekucyjnym czynności dyspozytywne wierzyciela nie będą mogły naruszać przepisów o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Podstawowym zdarzeniem, które będzie ograniczało władztwo dłużnika nad nieruchomością jest zajęcie i ujawnienie go w księdze wieczystej. Nie będzie możliwe jednoczesne prowadzenie egzekucji przez wierzycieli następcy do momentu zakończenia postępowania przeciwko dłużnikowi będącemu pierwszym właścicielem zajętej nieruchomości.
44. W art. 1025 § 1 pkt 3 kpc zwrot „najniższego wynagrodzenia za pracę” zostanie zastąpiony zwrotem „minimalnego wynagrodzenia za pracę”, w art. 784 kpc słowo „państwowej” zostanie zastąpione zwrotem „rządowej lub samorządowej”.
45. Zostanie dodany art. 1028¹ kpc, zgodnie z którym jeżeli po uprawomocnieniu się planu podziału okaże się, że nie istnieją wierzytelności lub prawa, na poczet których miały przypaść sumy pozostawione na rachunku depozytowym Ministra Finansów ze wstrzymaniem ich wypłaty, zostanie sporządzony uzupełniający plan podziału.
46. Zgodnie z art. 1063¹ kpc, korespondencja między wierzycielem, a komornikiem sądowym będzie mogła być prowadzona przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, jeśli będzie możliwość ustalenia daty, z jaką adresat zapoznał się z treścią pisma.
47. Spór przed sądem powszechnym będzie mógł być przekazany sądowi polubownemu na wniosek stron do momentu prawomocnego rozpoznania sprawy przez sąd powszechny. Jeśli nastąpi to już w pierwszej instancji, strony będą mogły otrzymać zwrot jednej czwartej opłaty uiszczonej od pozwu.
48. Zgodnie z art. 57b § 1 ustawy o ustroju sądów powszechnych badanie poziomu merytorycznego orzecznictwa będzie przede wszystkim obejmować sposób formułowania uzasadnień wydawanych orzeczeń, ich zwięzłość, prawidłowość formułowania sądów z uwzględnieniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, a także adekwatność przytaczanego orzecznictwa i poglądów doktryny do problemu będącego przedmiotem rozpoznania w sprawie.
49. Zgodnie z proponowaną zmianą u.s.p. zakłada się utworzenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego. Niewielka liczba tego typu postępowań (zakłada się, że ich liczba w roku kalendarzowym nie przekroczy 200) oraz koszty finansowe związane z budową, wdrożeniem oraz obsługą systemu teleinformatycznego, przemawiają za rozpoznawaniem tych spraw przez jeden sąd. Jest to rozwiązanie bardziej efektywne od wyposażania każdego sądu w wyspecjalizowany informatyczny moduł wykorzystywany w tego rodzaju sprawach. Wyznaczony zostanie jeden sąd rejonowy i jeden sąd okręgowy właściwe do rozpoznawania spraw w europejskim postępowaniu nakazowym oraz w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, wszczętych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługujących te postępowania.
50. Ponadto w celu aktualizacji odwołania zawartego w art. 57b § 6 u.s.p. proponuje się wyrazy „art. 65 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, 2103 i 2261, z 2017 r. poz. 38 i 1452 oraz z 2018 r. poz.3)” zastąpić wyrazami „art. 97 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 i 190)”.
51. Na podstawie projektowanego art. 105a uksc ponowny wniosek o zwolnienie z tych samych kosztów sądowych będzie niedopuszczalny i pozostawiony w aktach sprawy bez rozpoznania.
52. W wyniku zmiany art. 107 ust. 2 uksc ujednolicony zostanie tryb postępowania z ponownym wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz o zwolnienie z kosztów sądowych, opartym na tych samych okolicznościach.
53. Zgodnie z art. 166 ust 4. uks wytknięcie uchybienia będzie wymagało uzasadnienia, a odpis postanowienia, w którym je zawarto, będzie doręczony komornikowi.

54. Zmieniony zostanie art. 14 i 15 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki⁹, w wyniku czego dalsze skargi tej strony dotyczące tego samego postępowania niespełniające wymogów, pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności.

55. W u.k.w.h. proponuje się wprowadzenie zmian porządkująco-redakcyjnych w zakresie stosowanej terminologii.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na charakter projektowanej regulacji, odstąpiono od analizy prawno-porównawczej z rozwiązaniami z innych krajów.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	375 w tym: sądy apelacyjne – 11 sądy okręgowe – 46 sądy rejonowe – 318	Ministerstwo Sprawiedliwości	Przyspieszenie postępowań sądowych, m.in. poprzez: • poszerzenie katalogu niedopuszczalnych wniosków o wyłączenie sędziego; • możliwość podjęcia zawieszonego postępowania na wniosek którejkolwiek ze stron gdy postępowanie zostało zawieszone wskutek niestawiennictwa stron; • zaproponowanie wyższego progu w zakresie roszczeń bagatelnych; • odciążenie sędziego od zbędnych czynności; • wyeliminowanie konieczności angażowania składu trzech sędziów do rozpoznania apelacji, która została złożona od wyroku oddalającego powództwo z przyczyny oczywistej bezzasadności; • wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym po zamknięciu rozprawy. Uregulowanie kwestii obowiązku zapłaty odsetek. Określenie ram proceduralnych dot. komunikowania się sądów z profesjonalnymi pełnomocnikami. Odciążenie sądów od wysyłania stronom zbędnej korespondencji, np. wysyłania powodowi zawiadomienia o

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 75, z 2019 poz. 1349

			wysłaniu samego odpisu pozwu. Dokonanie korekty modelu funkcjonowania planu rozprawy i istniejących rozwiązań w zakresie instytucji planu rozprawy i jego istoty. Możliwość zamknięcia rozprawy na posiedzeniu niejawnym. Wzmocnienie konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd. Odciążenie sądów drugiej instancji – obowiązek sporządzenia uzasadnienia wyroku oraz postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, jedynie w sytuacji, gdy są one zaskarżalne skargą kasacyjną lub zażaleniem do Sądu Najwyższego. Wprowadzenie przesłanki pozwalającej na ustalenie właściwego sądu opiekuńczego. Wyznaczenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego. Wzrost obciążenia pracą sądów w wyniku wprowadzenia możliwości wystąpienia przez konsumenta przed sąd właściwy dla miejsca jego zamieszkania z roszczeniami dotyczącymi tzw. umów frankowych. Odciążenie sądów okręgowych w wyniku podwyższenia wartości przedmiotu sporu warunkującej właściwość rzeczową sądu okręgowego z 75 000 zł do 150 000 zł
Konsumenci (Obywatele RP)	38 382 576	Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, (stan na 31.12 2019 r.)	Zwiększenie zakresu ochrony praw konsumentów poprzez wprowadzenie do kodeksu postępowania cywilnego nowego postępowania odrębnego – postępowania z

			udziałem konsumentów. Wzmocnienie pozycji konsumenta w stosunku do przedsiębiorcy jako strony postępowania.
Adwokaci	19 359 (stan na 30.09.2020 r.)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wprowadzenie zmian w konstruowaniu pism procesowych.
Komornicy sądowi	1 858 (stan na 3.08.2020 r.)	Krajowa Rada Komornicza ¹⁰	Doprecyzowanie przepisów dotyczących skutków bezskutecznej awizacji przesyłki do adresata. Doprecyzowanie kwestii ustalenia kosztów egzekucji w przypadku konieczności sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Odciążenie komorników w badanie przedawnienia należności ubocznych, których znaczenie jest drugorzędne. Wyłączenie spod kognicji komornika badania dokumentów, w których przeniesienie wierzytelności nie ma charakteru stanowczego albo nastąpiło na rzecz podmiotu mającego siedzibę za granicą.
Przedsiębiorcy	4 047 315 podmioty gospodarki narodowej (uczestnicy obrotu gospodarczego-prawnego) bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne (stan na 30.06.2020 r.)	Główny Urząd Statystyczny; rejestr REGON	Obowiązek powoływania przez przedsiębiorcę będącego powodem wszystkich twierdzeń i dowodów w pozwie. Projektowana regulacja ma na celu zachęcenie przedsiębiorców do podejmowania próby dobrowolnego rozwiązania sporu jeszcze przed wytoczeniem powództwa.
Mediatorzy	ok. 3 tys. (stali mediatorzy)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Określony został tryb, w jakim mediator występuje do sądu o przyznanie wynagrodzenia i zwrotu wydatków.
Radcy prawni	36 930 (stan na 30.09.2020 r.)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wprowadzenie zmian w konstruowaniu pism procesowych.
Rzecznicy patentowi	959 (stan na 31.12.2019 r.)	Urząd Patentowy RP	

¹⁰ Krajowa Rada Komornicza - https://www.komornik.pl/?page_id=189

Radcy Prokuraturii Generalnej	135	https://www.prokuratoria.gov.pl/lista-radcow,m,mg,25,50	
Referendarze sądowi	2 669 etatów (stan na 30.09.2019 r.)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zwiększenie kompetencji referendarzy sądowych. Orzeczenia referendarza sądowego co do istoty sprawy w postępowaniach nieprocesowych, w przypadku ich zaskarżenia, powinny być skontrolowane przez sąd.
Asystenci sędziego	3 972,3 etatów (stan na 30.09.2019 r.)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zwiększenie kompetencji o możliwość dokonywania zwrotu pism procesowych wnoszonych przez zawodowych pełnomocników, które nie odpowiadają warunkom formalnym lub zostały nienależycie opłacone.
Strony postępowań cywilnych	9 442 891 wpływ spraw cywilnych do sądów powszechnych w 2018 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zwiększenie sprawności postępowań sądowych, m.in. poprzez brak konieczności składania przez strony wniosku o sporządzenie uzasadnienia w przypadku spraw rozpoznawanych przez referendarza, których przedmiotem są koszty sądowe, koszty procesu, odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Możliwość kontaktu za pośrednictwem technologii umożliwiających zdalną komunikację z sądem i odwrotnie. Możliwość poddania sporu, który już zawisł przed sądem powszechnym, pod rozstrzygnięcie sądu polubownego. Poszerzenie katalogu przypadków, w których stronie zwracana jest z urzędu część opłaty od pozwu.
Biegli	ok. 14 tys.	Lista specjalistów wpisanych do bazy danych na stronie znajdzbieglego.com	Możliwość zapoznania się z niezbędną częścią akt w sprawie jeszcze przed wyznaczeniem specjalisty na biegłego. Przyspieszenie wypłaty wynagrodzenia biegłym.

Notariusze	3 671 (stan na 30.11.2020 r.)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Możliwość sporządzenia pełnomocnictwa do odbioru pism sądowych w formie aktu notarialnego.
Konsulowie RP	129 (stan na 15.06.2020 r.)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	
Profesjonalni pełnomocnicy	57 248 ¹¹ w tym: adwokatów – 19 359 radców prawnych -36 930 rzeczników patentowych – 959 ¹²	Ministerstwo Sprawiedliwości Urząd Patentowy RP	Doprecyzowanie przepisów dotyczących pełnomocnictwa do doręczeń.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych”, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 4 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt zostanie skierowany do konsultacji publicznych z następującymi podmiotami:

1. sądami powszechnymi,
2. Sądem Najwyższym,
3. Naczelnym Sądem Administracyjnym,
4. Stowarzyszeniem Sędziów „Themis”,
5. Stowarzyszeniem Sędziów Rodzinnych w Polsce,
6. Stowarzyszeniem Sędziów Polskich „Iustitia”,
7. Stowarzyszeniem Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”,
8. Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Referendarzy Sądowych,
9. Stowarzyszeniem Referendarzy Sądowych LEX IUSTA,
10. Porozumieniem Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych,
11. Krajową Radą Komorniczą,
12. Krajową Radą Radców Prawnych,
13. Krajową Radą Notarialną,
14. Naczelną Radą Adwokacką,
15. Radą Dialogu Społecznego,
16. Polskim Związkiem Pracodawców Prawniczych,
17. Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
18. Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
19. Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców,
20. Związkiem Rzemiosła Polskiego,
21. Związkiem Pracodawców Business Centre Club,
22. Konfederacją Lewiatan,
23. NSZZ „Solidarność”,
24. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
25. Forum Związków Zawodowych,
26. Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej,
27. Prezesem Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji,
28. Krajową Izbą Gospodarczą,
29. Federacją Przedsiębiorców Polskich,
30. Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
31. Federacją Konsumentów,
32. Stowarzyszeniem Konsumentów Polskich,
33. Europejskim Centrum Konsumenckim w Polsce,

¹¹ Liczba odnosi się do adwokatów i radców prawnych aktualnie wykonujących zawód według stanu na 30.09.2020 r.

¹² Według stanu na 31.12.2019 r.

34. Stowarzyszeniem Asystentów Sędziów
35. Stowarzyszeniem Doradców Prawnych,
36. Helsińską Fundacją Praw Człowieka,
37. Fundacją Panoptykon,
38. Fundacją Court Watch Polska,

Ponadto projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa oraz związkom zawodowym.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem		0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,08
budżet państwa		0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,00 8	0,08
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem		- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	-0,08
budżet państwa		- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	- 0,00 8	-0,08
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Budżet państwa w części 15 – Sądy powszechne. Zakłada się, że wydatki zostaną sfinansowane w ramach dostępnych środków, bez konieczności występowania o dodatkowe środki z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wyposażenie w oprogramowanie umożliwiające dwustronną korespondencję elektroniczną w europejskich postępowaniach transgranicznych za pośrednictwem portalu e-Sprawiedliwość i wdrożenie przedmiotowych rozwiązań w wybranych sądach odbędzie się w ramach projektu eCODEX PLUS. Skutki finansowe wywołane projektowanymi zmianami związane będą z utrzymaniem wytworzonego już systemu, co zgodnie z szacunkową wyceną wyniesie 7 527, 60 zł rocznie. Zakładając brak większych zmian w specyfikacji technicznej modułu oraz jego wykorzystanie na przestrzeni najbliższych lat w sposób zbieżny z celami założonymi w projekcie eCODEX PLUS, szacuje się, że wydatki na utrzymanie stworzonej infrastruktury wyniosą ok. 75,3 tys. zł, w perspektywie najbliższych 10 lat. Ponadto projekt będzie miał wpływ na budżet państwa poprzez zmiany zasad zwrotu kosztów sądowych. W pewnych sprawach ulegną zmianie wydatki sądów związane z doręczeniami, gdyż sądy będą miały możliwość komunikacji za pośrednictwem systemów teleinformatycznych ze stronami i pełnomocnikami. Zmieniają się zasady doręczania pism za pośrednictwem komorników, w części spraw wprowadzono obowiązek doręczania uzasadnień, a w innych obowiązek ten został zniesiony. Skala tych zmian jest niemożliwa do oszacowania na etapie projektowania ustawy, lecz ocenia się, iż skutki finansowe dla budżetu państwa z tego tytułu nie będą znaczące.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	W związku z projektowaną możliwością sporządzenia w formie aktu notarialnego pełnomocnictwa do odbioru pism sądowych, należy wskazać na potencjalny wzrost liczby spraw wpływających do kancelarii notarialnych. Ze względu na <i>novum</i> regulacji, nie jest możliwe określenie wielkości tego wzrostu i tym samym przedstawienie potencjalnego wzrostu dochodów notariuszy. Zmianie ulegną zasady postępowania z udziałem konsumentów nakładające na przedsiębiorców nowe obowiązki, jak na przykład obowiązek powoływania przez przedsiębiorcę będącego powodem wszystkich twierdzeń i dowodów w pozwie. Wprowadzone zostały zmiany mające na celu zachęcenie przedsiębiorców do rozwiązywania sporów na drodze mediacji oraz sąd polubowny. Proponuje się również zmianę zasad egzekucji wierzytelności zwiększając uprawnienia wierzycieli przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony praw dłużnika.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Zwiększeniu ulegnie zakres ochrony praw konsumentów poprzez wprowadzenie do kodeksu postępowania cywilnego postępowania z udziałem konsumentów.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

- ☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz:

Projektowana regulacja ma na celu skrócenie czasu trwania postępowań sądowych w sprawach cywilnych poprzez usunięcie zbędnych procedur obciążających sądy nadmierną pracą. Poniżej podane są przykłady rozwiązań, które pozwolą na osiągnięcie takiego efektu.

Zwiększenie sprawności postępowań sądowych w sprawach cywilnych – rozwiązania dla sądów

1. Zaproponowanie wyższego progu w zakresie roszczeń bagatelnych – z 1 tys. zł do 4 tys. zł. W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 4 tys. zł, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.
2. Odciążenie sędziego od zbędnych czynności i zwiększenie kompetencji referendarzy sądowych. Czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów prowadzących rejestry sądowe lub ewidencje może wykonywać referendarz sądowy, z wyjątkiem przygotowania i prowadzenia rozprawy, odmowy wpisu partii politycznej do ewidencji, wykreślenia wpisu partii politycznej z ewidencji oraz zawieszenia wydawania dziennika lub czasopisma.
3. Wyeliminowanie konieczności angażowania składu trzech sędziów do rozpoznania apelacji, która została złożona od wyroku oddalającego powództwo z przyczyny oczywistej bezzasadności.
4. Odciążenie sądów od wysyłania stronom zbędnej korespondencji, np. wysyłania powodowi zawiadomienia o wysłaniu samego odpisu pozwu.
5. Odciążenie sądów drugiej instancji – obowiązek sporządzenia uzasadnienia wyroku oraz postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, jedynie w sytuacji, gdy są one zaskarżalne skargą kasacyjną lub zażaleniem do Sądu Najwyższego.
6. Wyznaczenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały sprawy w europejskim postępowaniu nakazowym, wszczęte za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego to postępowanie oraz sprawy w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń wszczęte za pośrednictwem tego systemu.
7. Podwyższenie wartości przedmiotu sporu warunkującej właściwość rzeczową sądu okręgowego z 75 000 zł do 150 000 zł.

Zwiększenie sprawności postępowań sądowych w sprawach cywilnych dla uczestników tych postępowań, m.in. poprzez:

- brak konieczności składania przez strony wniosku o sporządzenie uzasadnienia w przypadku spraw rozpoznawanych przez referendarza, których przedmiotem są koszty sądowe, koszty procesu, odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego,
- możliwość kontaktu za pośrednictwem technologii umożliwiających zdalną komunikację z sądem i odwrotnie,
- możliwość poddania sporu, który już zawisł przed sądem powszechnym, pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

Dodatkowe informacje:

Z danych statystycznych wynika, że w 2018 r. do sądów rejonowych w sprawach cywilnych i gospodarczych wpłynęło odpowiednio – 14 i 29 spraw w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

Natomiast w odniesieniu do spraw o wydanie europejskiego nakazu zapłaty należy wskazać, że nie jest odrębnie wykazywany wpływ tych spraw, a jedynie liczba wydanych nakazów zapłaty. Według danych za 2018 r., w sądach rejonowych w sprawach cywilnych i gospodarczych wydano odpowiednio – 187 i 1 257 nakazów zapłaty, natomiast w sądach okręgowych odpowiednio – 19 i 140.

Biorąc pod uwagę stosunkowo małą w skali kraju ogólną liczbę tych spraw, a także fakt, że brak jest informacji ile z nich będzie wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, trudno jest wykazać bezpośredni wpływ projektowanej zmiany na obciążenie wyznaczonych sądów tymi sprawami.

Obciążenia regulacyjne i obowiązki

Jeżeli strona jest zastępowana przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego albo Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, pierwsze wnoszone przez pełnomocnika pismo procesowe powinno zawierać adres jego poczty elektronicznej i numer telefonu. Ponadto powinno zawierać wyraźnie wyodrębnione wnioski, zarzuty lub twierdzenia oraz ich uzasadnienie. Wnioski, zarzuty lub twierdzenia, zgłoszone jedynie w uzasadnieniu pisma procesowego uważa się za nieistniejące, a sąd nie podejmuje w odniesieniu do nich żadnych czynności.

Sąd przed wydaniem postanowienia o zamknięciu rozprawy na posiedzeniu niejawnym, powinien uprzedzić strony o tej możliwości i umożliwić im zabranie głosu w piśmie procesowym, w terminie nie krótszym niż 3 dni, lub za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Projektowana zmiana ustawy wprowadza również dodatkowe obciążenia dla przedsiębiorców polegające na obowiązku powołania - w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż tydzień - wszystkich twierdzeń i dowodów w pozwie, w przypadku gdy przedsiębiorca jest powodem, natomiast w sytuacji gdy przedsiębiorca jest pozwanym – twierdzenia i dowody powołuje w odpowiedzi na pozew.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu	Projekt przewiduje stworzenie podstawy prawnej do doręczania przez sąd pism pełnomocnikom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 20 lit. b oraz art. 5 pkt 1, które wchodzą w życie po upływie 9 miesięcy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie proponowanych rozwiązań będzie można poddać ewaluacji po upływie minimum 3 lat od wejścia w życie projektowanych przepisów, w oparciu o następujące mierniki:

- średni czas trwania postępowania w sprawach cywilnych według instancyjności (w dniach),
- wskaźnik opanowania wpływu spraw cywilnych według instancyjności,
- wskaźnik pozostałości w sprawach cywilnych według instancyjności (w miesiącach),
- liczba przeprowadzonych mediacji oraz ich udział w liczbie spraw cywilnych ogółem.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.